

Mottagare Socialdepartementet
Dnr S 2019/01774/FS

Remissyttrande över utredning och lagförslag om komplementär och alternativ medicin och vård SOU 2019:28 och SOU 2019:15

Sammanfattning

Region Norrbotten instämmer i utredningens mening att regleringen av komplementär och alternativ medicin och vård bör skärpas. Regionen anser dock att utredningens förslag bör kompletteras med följande åtgärder: Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ges ett utökat tillsynsansvar, lagstiftningen tydliggörs avseende utövarnas skyldigheter och ansvar som tillsynsunderställda, ett register över utövare upprättas samt ett klagomålssystem för patienter inom området byggs upp.

Regionens synpunkter

Ny lagstiftning SOU 2019:28

Regionen är positiv till att en ny lag skapas för bestämmelser som rör komplementär och alternativ medicin och vård och att bestämmelserna tas ut från patientsäkerhetslagen. Det är även positivt att straffansvar ska gälla vid oaktsamhet. Regionen instämmer i förslaget om begränsning av området till symptomlindrande åtgärder men ser också svårigheter med gränsdragningen kring vad det innefattar. Enligt lagförslaget kommer det inte finnas någon förklaring i lagtexten utan endast i förarbetena.

Gällande patientsäkerhet finns idag stora skillnader mellan den rättsliga regleringen som gäller för hälso- och sjukvården och den som gäller vid vård utanför hälso- och sjukvården. Om utövare av komplementär och alternativ vård ska betraktas som vårdgivare i lagens mening följer både ansvar och skyldigheter som måste tydliggöras. Bland annat saknas lagstadgade krav för utövare att dokumentera vårdåtgärder eller att rapportera och följa upp olika vårdrisker. Bestämmelser som säkerställer löpande tillsyn av vårdgivare och personal saknas också. Utövare bör därför ha en anmälningsskyldighet till IVO rörande händelser som medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada. Det behöver därtill finnas en skyldighet för utövare att på IVO:s begäran lämna över handlingar, prover och annat material som rör verksamheten och lämna de upplysningar om verksamheten som IVO behöver för sin tillsyn. Regionen anser att IVO bör ges en starkare roll inom detta område genom formella möjligheter till ökad insyn. Det förutsätter att ett register över utövare inom komplementär och alternativ vård införs.

Delbetänkande SOU 2019:15

Patienten har en relativt svag ställning om hen vill klaga på en behandling eller en terapeut inom området komplementär och alternativ vård. Regionen anser därför att ett separat klagomålshanteringssystem behöver byggas upp för området. Det bör dock poängteras att ansvaret för ett sådant system inte kan tillskrivas regionerna utan måste administreras på annat sätt. Det måste också tydliggöras hur patienten kan få skadestånd vid en eventuell skada.

Gällande införande av komplementära metoder i hälso- och sjukvården bör kraven på dokumentation vara lika stora som de är för skolmedicinska behandlingsmetoder och läkemedel. Det är inte en framkomlig väg, utifrån kostnadseffektivitet och patientsäkerhet, att behandla med metoder som saknar vetenskaplig evidens. Förslaget om utbildningsinsatser bör inte enbart avse komplementära metoder för hälso- och sjukvårdspersonal utan också omfatta uppbyggnad av hälso- och sjukvårdskompetens hos utövare av komplementär och alternativ vård, särskilt avseende läkemedelsområdet.

Skickas till:

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.fs@regeringskansliet.se